

Posudek na rigorózní práci

Iva Mladičová, **Zdeněk Palcr**. FFUK Praha 2007

Tvorba sochaře Zdeňka Palcra patří mezi nejvýznamnější milníky českého moderního sochařství druhé půle 20. století. Přesto po Palcrově smrti nebyla dosud souhrnně představena. Rigorózní práce Ivy Mladičové se pokouší zacelit mezery dané neznalostí nedostatečným zpracováním díle umělce, a to dle mého soudu úspěšně.

Zvolila si strategii tématických celků, které sleduje více méně chronologicky i s přihlédnutím k dobovým výstavám. Záslužně se věnuje i Palcrovým filmovým plakátům a hledí na ně optikou sochařské tvorby (s. 88).

Mladičová v rámci Palcroy tvorby zdůrazňuje kubistické východisko a význam díla Otty Gutfreunda. Veškerá tematika Palcrových plastik je spojena s tématem stání a svým způsobem i s tématem hieratické tělesnosti, která je sochaři synonymem člověka. V rámci tvorby konce 50. let autorka naznačuje širší kontext Palcra díla i s některými malíři (milenci – Karel Černý). Podstatně chápe zejména od šedesátých let zpracování povrchu: sochař chápal sochu jako hrubou expresivní strukturu, kterou tak otevřel světlu (s. 42).

Postupný proces dematerializace a minimalizace sleduje Mladičová tam, kde sochař přešel k bílé sádře, a kde je současně zdůrazněna expanze strukturální malby (s. 53). Posléze se dostává autorka až do sféry „hranice objektu“, příznačného toposu Palcroy tvorby, tj. do poloh, které Valoch nazval „lyrický minimalismus“. Palcr ovšem pojem objekt, jak ukazuje práce, neuznával, považoval jej za výsledek výroby a ne sochařství. Paralela s minimalismem, kterou oživil Jiří Zemánek, byla autorkou spíše potlačena. Přiklání se vzhledem k figurativnosti soch k termínu „elementarismus“. Na závěr Mladičová analyzuje Palcroy teoretické texty a jejich ohlas v současném myšlení (P. Rezek).

Mladičová se zabývala Palcrovou tvorbou věcně, aniž by jí to ubralo na schopnosti vyslovit zásadní názory, například ve vztahu socha-objekt (s. 60). Práce má velmi podrobný poznámkový aparát, autorka cituje např. řadu reakcí na Palcroy výstavy. Impozantní je obrazová příloha, která z práce vytváří významný dokumentační materiál.

Pokud máme hodnotit, jak se autorka vyrovnala s otázkami, které si kladla na začátku práce, pak lze konstatovat, že v práci jsou více či méně obsaženy odpovědi na předložené otázky. Rigorózní práce je inteligentně napsaná a rozšiřuje náš obzor o tomto výjimečném sochaři. Proto doporučuji práci plně k obhajobě.

V Praze dne 22.5.2007

Prof. Dr. Vojtěch Lahoda